

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-2095 Pilisszántó, Szél utca 74.

☎ : (+36/06-70) 326-1151 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Recenzió*

**KÖRLEVÉL
(2021-454)**

Tisztelt Tagtársaim kedves Szimpatizánsok!
Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy megjelent SZAKÁLY Sándornak a kórházi kezelése utáni munkásságából válogatott műveit tartalmazó kötet.

PARÁDI József:
Recenzió

SZAKÁLY Sándor : *Talpra állás Trianon után. Interjúk, esszék, tanulmányok.*

Budapest, 2021, Facultas Humán Gimnázium – Magyar Napló. 351 p.

HU-ISBN 978 963 54 1049 1.

Az a/5 méretű kötet kemény, színes borítót kapott. Az első borítón a történelmi Magyarország térképének háttere előtt a szerző neve és a kötet címe olvasható, a borító közepén az alkotó arcképfotója, alatta pedig a két kiadó szervezet logója látható. Ez a kép már a betegségéből felépült, a hosszas kórházi ápolás után a régi vitalitására emlékeztető SZAKÁLY Sándort ábrázolja. A könyv gerincén — a magyar könyvészeti hagyományoknak megfelelő elhelyezéssel — barna alapon, fehér betűkkel a szerző neve és a könyv címe olvasható. A kötet hátsó borítójának külső oldalán pedig a szerző a kötet olvasóit szólítja meg:

„Tisztelt Olvasóim!

Bizonyára furcsának találhatják az ajánlást és a kötet címét. Utóbbi egy Magyar Nemzetben megjelent interjú címe, míg az ajánlás azoknak szól, akiknek áldozatos, gondos, gyógyító és ápoló munkája nélkül ezek az írások soha nem születhettek volna meg. Miért nem? — kérdezhetnék / kérdezhetik. Azért, mert 2019. április 1-je és 2019. november 12-e között 226 napot töltöttem a Szent Margit Kórházban, illetve a Honvédkórházban és senki nem lehetett biztos abban, hogy onnét még élve kikerülök.

Azoknak a segítségével, akiknek e kis kötetet ajánlom — és sokuknak saját istenikhez küldött fohászuknak köszönhetően élve kerültem ki a kórházból. Mondhatni: újjászülettem.

A hazatérésem után még közel három hónap telt el a talpra állásig. Gondoskodó, szerető, féltő társ segítségével sikerült ismét magamra találni, már amennyire ez lehetséges volt az átéltek után.

Az itt közölt interjúk, cikkek és tanulmányok a talpra állás utáni hónapok »termései«. Sok nehézség és néha szenvedés közepette születtek, de talán megérté megírni azokat. Megerősítettek abban, hogy érdemes ismét nekifogni.

Ezekben az interjúkban, írásokban is ugyanúgy vélekedem a múltunkról, mint egykoron. A korábbi mintegy négy évtized alatt megjelent írásaim esetében is a legjobb ismereteim és tudásom szerint fogalmaztam meg a gondolataimat, s tettem ezt most is.”

A szerző — a címnegyedív második oldalán — kötetét párjának és orvosainak, ápolóinak ajánlotta:

*„Évának és mindazon orvosoknak és ápolóknak
akiknek áldozatos, odaadó gyógyító és ápoló munkája
nélkül ezek az írások soha nem születhettek volna meg.”*

Maga a címnegyedív lényegében klasszikus elrendezésű, ahol az úgynevezett „szennycímdalton” található a szerző neve és a mű címe. A második oldalon az ajánlás, a harmadik oldalon a szerző neve és a mű címe alatt a kiadó helye, ideje és a kiadó szervezetek neve olvasható. A címnegyedív negyedik oldalán pedig a kiadási jogra vonatkozó jelölés és a kötet ISBN száma olvasható. Ezen az oldalon került feltüntetésre a kötet szerkesztőjének a neve is.

A kötetet az úgynevezett kolofon oldal zárja, amely a hagyományos információkat — kiadót és címét, nyomda nevét, szerkesztőt és tördelőszerkesztőt, illetve a borító tervezőjének a nevét — tartalmazza.

A tartalomjegyzék az ötödik oldalon kezdődik és a hetedik oldalon zárul. A főszöveg a kilencedik oldalon kezdődik az előszóval. Az előszó után pedig a tartalom négy fő részből áll.

A kötet első fő részét — a 110. oldalig terjedően — a szerzővel készített 16 interjú alkotja. Az interjúk 2020 januárja és 2021 májusa között készültek 11 folyóirat számára (*Magyar Hírlap* 2020. II. 29. FAGGYAS Sándor ; *Magyar Nemzet* 2020. X. 22. BERTÓK T László ; *Mandiner* 2021. II. 9. PAP Lázár ; *Somogyi Hírlap* 2020. I. 25. MAROSI Gábor ; *Somogyi Hírlap* 2021. III. 18. LŐRINCZ Sándor ; *Képes Sport* 2021. III. 6. GYŐRI Ferenc ; *Kerengő* 2021. IV. 17. VENNES Aranka ; *Olvasat – Irodalom és irodalom* 2021. V. 7. CSANDA Mária ; *Vasárnap* 2021. III. 16. TÓTH Gábor ; *Vasárnap* 2021. I. 8. TÓTH Gábor ; *Vasárnap* 2020. X. 19. TÓTH Gábor ; *Vasárnap* 2020. VI. 4. TÓTH Gábor ; *Előretolt helyőrség* 2020. VI. 20. KAROSI Panni ; *Felvidék ma* 2020. III. 7. CSERVENKA Judit ; *Magyar Nemzet* 2021. IV. 14. FAGGYAS Sándor ; *Hirado.hu* 2021. II. 11. UDVARDY Zoltán).

A kötet második fő része — a 113. oldaltól a 144. oldalig terjedően — válogatás a SZAKÁLY Sándor által készített esszék közül (**Tenni a Hazáért?** *Magyar Hírlap* 2020. V. 12. ; **Volt-é (érdemi) alternatíva? 100 éve választotta meg a Nemzetgyűlés HORTHY Miklóst Magyarország kormányzójává.** *Magyar Hírlap* 2020. II. 29. ; **Az igazságtalan békék igazsága.** *Magyar Hírlap* 2020. VI. 4. ; **Hadba lépés a Szovjetunió ellen.** *Magyar Hírlap* 2021. VI. 26. ; **A Donkanyar. Hetvennyolc esztendővel ezelőtt.** *Magyar Nemzet* 2021. II. 16. ; **Budapest elfoglalásáért emlékérem a szovjet katonák zubbonyán.** *Magyar Nemzet* 2021. II. 16. ; **A kommunizmus kísértete.** *Magyar Nemzet* 2021. II. 25.)

A kötet harmadik fő része — a 147. oldaltól a 133. oldalig terjedően — válogatás SZAKÁLY Sándor által 2020 – 2021. években készített tanulmányai közül. A kötetben a szerkesztő 11 írásművet jelentetett meg:

- **Katonai összeomlás és az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása.** 63-73.p. In KOVÁCS KISS György (szerk.): *Impériumváltás Erdélyben 1918-1920.* Kolozsvár, 2020, Kom-press Kiadó – Iskola Alapítvány Kiadó. 400 p. RO-ISBN 978 606 77 3028 9.;

- **A Magyarországi Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének létrehozása és „tisztkara”.** 159-168.p. In (szerk.): *A trianoni békediktátum története hét kötetben.* GULYÁS László: *A katonai megszállástól a békedelegáció elutazásáig 1918-1920. A párizsi békekonferencia és Magyarország.* II/2. kötet. Szeged, 2021, Egyesület Közép-Európa Kutatására 494 p. HU-ISBN 978 615 81 2619 9.;

- **Az Osztrák-Magyar Monarchia hadiflottájának éléről az államfői tiszt-ségbe.** 23-34.p. In ÚJVÁRY Gábor (szerk.): *„Tiptartatunk, de el nem veszünk.” Trianon 100 címmel a Hazatérés Templomában 2020. X. 17-én megtartott konferencia tanulmánykötete.* Budapest, 2021, LÓRÁNTFFY Zsuzsanna Nőegylet – VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár. 107 p. HU-ISBN 978 615 81 7690 3.

- **HORTHY Miklós : fővezér a Magyar Nemzeti Hadsereg élén 1919-1920.** 223-236.p. In GULYÁS László — MIKLÓS Péter — TÓTH Marcell — ZEMAN Ferenc (szerk.): *A HORTHY-korszakról az értékkeremtő történetírás tükrében.* Szeged, 2021, Egyesület Közép-Európa Kutatására. 329 p. HU-ISBN 978 615 81 26175. /Közép-európai monográfiák, 30./ HU-ISSN 2062-3712.

- **Az önálló magyar haderő megszervezésének lehetőségei és korlátjai a trianoni békediktátum katonai előírásainak tükrében.** 125-133.p. In BARNÁ Attila (szerk.): *Trianon 100. Tanulmányok a békeszerződés centenáriuma.* Budapest, 2020, Ludovika Egyetemi Kiadó. 626 p. HU-ISBN 978 963 53 1352 5.

- **A Magyar Nemzeti Hadsereg létrejötte és első évei.** 271-282.p. In ANKA László (szerk.): *„Valami fáj, ami nincs.” A trianoni békekötés előzményei és következményei.* Budapest, 2020, VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár – Magyar Napló. 491 p. HU-ISBN 978 963 54 1028 6.

- **Nemzeti Hadseregből Magyar Királyi Honvédség. Az önálló Magyar Haderő létrehozása 1919-1922.** In KÁSA Csaba — VIZI László Tamás (szerk.): *Talpra állás Trianon után.* Budapest, megjelenés előtt.

- **Röder Vilmos – katona és / vagy politikus?** 508-515.p. In DUBNICZKY Zsolt — HERMANN Róbert — KOCSI Annamárai — LIGETI Dávid — OROSZ László (szerk.): *„A kultúra tarthatja meg és teheti ismét nagygyá.” Tanulmányok Újváry Gábor 60. születésnapjára.* Budapest, 2020, Ráció Kiadó. 688 p. HU-ISBN 978 615 56 7543 0.

- **Tábornokból „templomszolga.” Vitéz Vattay Antal (1891-1966) altábornagy életútjának érövid vázlat.** *Honvédségi Szemle, CXLIX.évf. (2021) 2.sz.* 139-146.p. HU-ISSN 2060-1506.

- **A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia parancsnokai 1919-1945.** *Honvédségi Szemle, CXLVIII. évf. (2020) 4.sz.* 130-150.p. HU-ISSN 2060-1506.

- **A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia II. Főcsoportjának, majd jogutód intézményeinek parancsnokai 1931-1945.** *Honvédségi Szemle, CXLVIII.évf. (2020) 6.sz.* 95-110.p. HU-ISSN 2060-1506.

A Ludovika Akadémia vezetőivel foglalkozó két tanulmány egy-egy életrajzi adattárat is tartalmaz. Az adattárak összesen 15 tábornok életútját ismertetik. Az adattárak a bennük szereplő tábornokok születési és halálozási helyét, illetve

idejét, édesanyjuk leánykori nevét, édesapjuk foglalkozását, a tábornok vallását, iskolai végzettségét, nyelvismeretét, rendfokozati előmenetelét, beosztásait, kitérteit, családi állapotát, gyermekiet, temetését és sírja helyét tartalmazza. Annak ellenére, hogy a vizsgált kor nem volt mentes a zűrzavaros időszakoktól, illetve az országunkban megvalósuló harcselekmények nem tettek jót a vonatkozó iratanyagok, továbbá az érintett tábornokok jelentős része külföldre kényszerült, az adattárak rovatainak a döntő többsége tartalmazza a szükséges információt, sőt még „egyebek” rovat is szerepel az életrajzokban, amelyekben azok az információik szerepelnek, amelyek tartalma elüt a rovatokétól, azonban a közölt információ lényeges a vizsgált személyt illetően.

A kötetet a személynevek és a földrajzi nevek mutatója zárja. Mindkét mutató tartalma kiterjed a főszöveg mellett a jegyzetekben foglaltakra is. A földrajzi nevek esetében a korabeli magyar, illetve a település idegen nevét is tartalmazza a mutató, továbbá — rávezető információ gyanánt — annak a földrajzi egységnek a nevét, ahol az érintett térség található. A személynévmutató az abban szereplők családi és keresztnéveit, a nemesi vagy főrangú származást és címet, továbbá a vítizi címet, illetve névváltozás esetében a felvett név mellett az eredeti nevét is tartalmazza.

A gördülékény stílusban megfogalmazott szöveg híven tükrözi a szerző gondolatait, munkásságának eredményeit. Mint ahogyan SZAKÁLY Sándor munkásságát, úgy a szellemi tevékenységének utóbbi éveit bemutató kötetet — részben és egészében — is a korrektség jellemzi a megfogalmazás és a jegyzetapparátus tekintetében egyaránt.

A kötet SZAKÁLY Sándor betegsége után kifejtett munkásságának a keresztmetszetét tartalmazza. A szerkesztők szerencsés kézzel válogatták össze a kötet anyagát, mivel egyrészt azok témája méltán tarthat számot a nagyközönség érdeklődésére, másrészt pedig a megjelent információk kétségkívül SZAKÁLY Sándor kutatási eredményei. A felsőoktatásban és a kutatómunkában eltöltött csaknem fél évszázados munkásságom során alkalmam nyílt számos írásmű áttanulmányozására. Ezen tapasztalatom alapján bizton állíthatom, hogy minden kiadványnak saját „hangulata” van. A sorok között általában áttüremkedik a téma légköre és a szerzők habitusa. A „*Talpra állás Trianon után.*” című kötetet jó érzés volt olvasni. Mivel azonban nem minden írás olvasása nyomán alakul ki bennem ilyen érzés, ezért kíváncsi lettem arra, hogy mi váltotta ki bennem az elégedettséget. Úgy gondolom, hogy ez az érzés három forrásból fakad. Egyrészt nyilvánvaló a szerző elkötelezettsége a nemzete és a hazája, másrészt pedig a történelmi igazság iránt, továbbá a bemutatott kutatási eredmények a sajátjai és igazak.

A kötetet azoknak ajánlom, akik szeretik a magyar hazájukat és a magyar nemzetüket, továbbá szeretik a korrekt kutatási eredményeket. Nem ajánlom azoknak, akik olyan olvasmányt keresnek, amelytől az ideológiai beállítottságuk történelmi bizonyítását remélik.

A magyar rendvédelem-történet gondozása érdekében kifejtett tevékenységekhez további sikereket kívánok!

Pilisszántó, 2021. XI. 23.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke

